Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001134

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Ярослава Вікторівна
2. Yaroslava V. Bondarenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-2074-5934

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 27-05-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8358

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.54, 76.29.54.13, 76.29.54.15

Тема дисертації:

1. Клініко-патофізіологічні особливості ураження внутрішнього вуха у дайверів
2. Clinico-pathophysiological features of inner ear damage in divers

Реферат:

1. У дисертаційній роботі представлені результати клінічного проспективного дослідження, що базується на аналізі даних аудіологічного обстеження осіб, що піддаються частому впливу дії підвищеного гідростатичного тиску (дайвери). Сучасні дослідження відкривають нові горизонти в розумінні патогенезу розвитку зниження слуху в осіб, що займаються як рекреаційним, так і військовим дайвінгом, і особливе місце в цьому займають стажозалежні чинники – фактична максимальна глибина занурення та загальна кількість занурень[1]. Останніми роками занурення з аквалангом (SCUBA - Self-Contained Underwater Breathing Apparatus) набуло значної популярності у світі. Дайвінг може бути як рекреаційною, так і професійною діяльністю. Наприклад, технічні дайвери[2], які виконують будівельні роботи під водою, чи військові дайвери, які здійснюють спеціальні завдання в реальних воєнних умовах сьогодення. І тому актуальність обраної теми дослідження видається обгрунтованою. Хоча цей вид активності є відносно

безпечним за умови відповідної підготовки та сертифікації, дайвінг все ж пов'язаний із потенційними ризиками. Дайвери зазнають впливу гіпербаричного середовища – середовища з підвищеним атмосферним тиском, що може мати різноманітні наслідки для організму. Хоча вплив дайвінгу на організм в цілому досліджується вже тривалий час науковцями[3,4], та його отоларингологічні прояви, зокрема вплив на внутрішнє вухо, досліджені значно менше. Взаємозв'язок між дайвінгом та його впливом на внутрішнє вухо важливий для розуміння розвитку патології - сенсоневральної приглухуватості. Саме це захворювання створює значне навантаження на систему охорони здоров'я. Сенсоневральна приглухуватість, за різними даними, становить від 5 до 20 осіб на 100 000 населення незалежно від статі [5]. Захворювання супроводжується скаргами на зниження слуху та розділяється на ступені залежно від глибини порушення[6]. Грубі порушення зі зниженням слуху до IV рівня сенсоневральної приглуховатості потребують особливої уваги та значно більших економічних затрат на лікування. Гіпербаричне середовище, впливу якого зазнають дайвери, може впливати через різні механізми, зокрема периферичну вазоконстрикцію, на підвищення артеріального тиску[7] та розвиток парадоксальної емболізації при супутній патології [8,9]. У цьому контексті наше дослідження набуває особливої актуальності. Впродовж дослідження ми прагнули не тільки дослідити стан периферичного відділу слухового аналізатора у дайверів, а й створити практичний інструмент для прогнозування розвитку зниження слуху у осіб, що зазнають впливу підвищеного гідростатичного тиску. Особлива увага при цьому приділялась кореляції між рівнями фактичної максимальної глибини занурення[10], загальної кількості занурень[1, 10] та ризиком розвитку зниження слуху – ключовому аспекту, який відіграє важливу роль у відновленні високої якості життя.

2. The dissertation presents the results of a clinical prospective study based on the analysis of audiological examination data of individuals frequently exposed to elevated hydrostatic pressure (divers). Modern research opens new horizons in understanding the pathogenesis of hearing loss in individuals engaged in both recreational and military diving, with particular emphasis on experience-dependent factors such as actual maximum dive depth and total number of dives [1]. In recent years, scuba diving (SCUBA) has gained significant popularity worldwide. Diving serves not only as a recreational activity but also as a professional endeavor, such as technical divers [2] performing underwater construction work or military divers conducting specialized tasks in realworld combat conditions today. Thus, the relevance of the chosen research topic appears well-justified. Although this activity is relatively safe with proper training and certification, diving is still associated with potential risks. Divers are exposed to a hyperbaric environment – an environment with elevated atmospheric pressure – which can have various consequences for the body. While the overall impact of diving on the body has been studied by scientists for a long time [3, 4], its otolaryngological manifestations, particularly the effects on the inner ear, remain underexplored. The relationship between diving and inner ear pathology is crucial for understanding the development of sensorineural hearing loss, a condition that places a significant burden on the healthcare system. According to various sources, sensorineural hearing loss affects 5 to 20 individuals per 100,000 population, regardless of gender [5]. The condition manifests with complaints of hearing impairment and is classified into degrees based on the severity of the damage [6]. Severe hearing loss, reducing hearing to a socially inadequate level, requires special attention and significantly higher economic costs for treatment. The hyperbaric environment to which divers are exposed can exert its effects through various mechanisms, including peripheral vasoconstriction, increased arterial pressure [7], and provocation of paradoxical embolization in the presence of concomitant pathology [8, 9]. In this context, our study gains particular relevance. Throughout the research, we aimed not only to investigate the state of the peripheral auditory analyzer in divers but also to develop a practical tool for predicting the development of hearing loss in this designated group. Special attention was given to the correlation between actual maximum dive depth [10], total number of dives [1, 10], and the risk of hearing loss – a key aspect that plays a critical role in maintaining a full quality of life. One significant factor contributing to hearing loss in frequent divers is a patent foramen ovale – an embryonic remnant of the fetal oval foramen. A patent foramen ovale is a common finding in the general population, with prevalence ranging from 5–30% among adults, according to various authors [5, 6, 7]. If the defect is minor, it may remain asymptomatic [8, 9]. During diving, as depth increases, hydrostatic pressure rises, promoting paradoxical embolization, which acts as a

triggering factor for inner ear decompression, both asymptomatic and with clinical manifestations such as hearing loss. In this context, our study acquires special significance. It aimed not only to assess the condition of the peripheral auditory analyzer in divers but also to create a practical tool for predicting hearing loss development in this designated group. Particular focus was placed on investigating the risk of hearing loss and determining the severity of hearing impairment – key factors that significantly affect quality of life.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Я. В. Бондаренко, Ю. В. Дєєва ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПОРУШЕНЬ СЛУХУ У ДАЙВЕРІВ, Клінічна та профілактична медицина, 2025, випуск 2 (40). eISSN 3041-1521
- Дєєва Ю.В., Бондаренко Я.В. Апробація мовного тесту односкладових слів українською мовою в оториноларингологічній та сурдологічній практиці. Оториноларингологія, No4-6(7), 2024 27-36с; ISSN 2528-8245
- Дєєва Ю.В., Бондаренко Я.В. Дослідження стану слухової системи у осіб, що зазнали впливу підвищеного гідростатичного тиску. ScienceRise: Medical Science 2024. 4(61) 29-35 ISSN 2519-4798

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дєєва Юлія Валеріївна

2. Yuliia V. Dieieva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.19

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0552-1254

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тріщинська Марина Анатоліївна
2. Maryna A. Trishchynska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1022-0635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сребняк Ілона Анатоліївна
2. Ilona A. Srebniak

Кваліфікація: д. мед. н., пров.н.с., 14.01.19

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011870

Місцезнаходження: вул. Зоологічна, буд. 3, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коновалов Сергій Едуардович

2. Serhii E. Konovalov

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.19

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0001-7462-3970

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Максим Васильович

2. Maksym V. Tarasenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.19

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4991-9910

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Науменко Олександр Миколайович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Науменко Олександр Миколайович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Паливода Роман
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна